

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Budaházi Ügyvédi Iroda (**cím.**; ügyintéző: dr. Budaházi János ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (**I. rendű felperes címe.**) I. rendű, II.rendű felperes neve (**I. rendű felperes címe.**) II. rendű és III.rendű felperes neve (**I. rendű felperes címe.**) III. rendű felpereseknek - a dr. Balajthy János ügyvéd (**cím.**) által képviselt **alperes neve (cím.)** alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. szeptember 22-én kelt 18.G.42.151/2019/27-II. számú ítélete ellen a felperesek 28. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 (tizenöt) napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 578.316 (ötszázhetvennyolcezer-háromszáztizenhat) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A felperesek végleges keresetükben az alperessel 2006. szeptember 14-én megkötött jelzáloghitel kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, a szerződés érvényessé nyilvánítását, valamint annak megállapítását kérték, hogy 2020. február 27-én az alperes felé fennálló tartozásuk 7.228.948 forint. Másodlagosan a kölcsönszerződés kezelési költségre vonatkozó III.4. pontjának tisztességtelenségéből eredően a szerződés részleges érvénytelenségét állították, az érvénytelenség jogkövetkezményeként pedig annak megállapítását kérték, hogy a felpereseknek az alperessel szemben fennálló tartozása ebben az esetben 10.558.641 forint. A kereset jogalapjaként a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: r.Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) 205. § (3) bekezdését, 200. § (2) bekezdését, 237. § (2) bekezdését, 209. § - 209/A. § (2) bekezdését, 227. §-át és 4. §-át, továbbá az r.Hpt. 210. § (2) bekezdését és a 213. § (1) bekezdésének a), b), c) és e) pontját jelölték meg.
- [2] Arra hivatkoztak, hogy nem kaptak megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról, az aláírt kockázatfeltárány nyilatkozat annak ellenére elégtelen, hogy az alperes ügyintéző dolgozója járt el, mert nem magyarázta el megfelelően a szerződést és a kapcsolódó okirat tartalmát, nem végzett próbaszámítást. Az árfolyam kedvezőtlen változása emellett indokoltta tette volna a fennálló kölcsöntartozás forintra átváltását. Állították, hogy a szerződés burkolt befektetési ügyletre vonatkozott, ezért az nem is minősülhet kölcsönszerződésnek.
- [3] A szerződés tárgya forint, ezért devizában a kölcsön összege nincs meghatározva. A kölcsönszerződés nem tartalmazza sem a kölcsönösszeget, sem a havi törlesztőrészleteket, sem árfolyamokat, sem a folyósítás időpontját. Ebből eredően nem lehetett előre kiszámítani az I. rendű felperes teljes tartozását, de a havi törlesztőrészletek összegét sem, mert a szerződésben feltüntetett adatok csupán tájékoztató jellegűek voltak.

- [4] A szerződés III.4. pontjában rögzített kezelési költség tisztességtelenségét is állították, mert azzal szemben az alperes ellenszolgáltatást nem nyújtott.
- [5] Hivatkoztak továbbá arra is, hogy az I. rendű felperes a szerződéskötéskor a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásából fakadóan abban - az r.Ptk. 210. § (1) bekezdése szerinti - téves feltevésben volt, hogy a szerződés teljes időtartama alatt a törlesztőrészlet az árfolyamváltozás miatt nem fogja meghaladni a bevizsgált jövedelmét és az ingatlanfedezet értékét.
- [6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását indítványozta. A 6/2013. PJE határozat 1. és 3. pontja alapján állította, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó elvárt tartalmú konkrét és egyedi tájékoztatás a csatolt devizakockázati tájékoztatóval bizonyítottan megtörtént. A szerződés érvényessége szempontjából nincs relevanciája annak, hogy egyoldalúan módosította-e a felek szerződését forint alapúra.
- [7] A burkolt befektetési szerződés körében a 6/2013. PJE határozat 3. pontjára utalt és azzal érvelt, hogy fogalmilag kizárt, hogy a felek között befektetési szolgáltatási szerződés jött létre, mert a bank nyújtott az ügyfél számára pénzt, nem pedig az ügyfél pénzével végzett a bank pénzügyi eszközökre vonatkozó műveleteket.
- [8] Az r.Hpt. 213. §-a szerinti semmiségi okokat is vitatta, mivel a kölcsönszerződés I.1. pontja egyértelműen tartalmazza a szerződés tárgyát. A szerződéskötés és a folyósítás időpontja egymástól elvált, mivel a folyósítási feltételek teljesítését követően történhetett csak a folyósítás. Annak mikéntje is a felperestől függött aszerint, hogy milyen számlát nyitott. A kölcsönszerződés VIII.13. pontjával a szerződés részévé tett hirdetmény - csakúgy, mint az üzletszabályzat - értelmében vita nélkül egyértelműen meghatározható volt a deviza vételi árfolyam alkalmazásával, hogy a folyósítás napján mekkora összegű a folyósítandó kölcsön.
- [9] Az alkalmazott árfolyam meghatározásának hiányában szubszidiárius jelleggel az r.Ptk. 231. § (2) bekezdése alapján az MNB árfolyamot kellett volna alkalmazni, ami szintén ismert volt. E körben hivatkozott 1/2016. PJE határozatban foglaltakra is. A törlesztőrészlet a konstrukcióból fakadóan kiszámítható módon szerepelt a szerződésben az esedékesség napjának meghatározásával.
- [10] A kölcsönszerződés III.3. pontja egyértelműen meghatározza az ügyleti kamat mértékét az éves kamatlábnak a folyósítás időpontjában hirdetményben megállapított értékére utalással. Ebből fakadóan a kamat is meghatározott volt, ugyanakkor a kölcsönszerződés tájékoztató jelleggel a szerződéskötés napján aktuális kamatlábat is rögzítette.
- [11] A kezelési költség tisztességtelensége kapcsán hiányolta az összecszerűen kimunkált jogkövetkezményi keresetet, és a szerződéses szabadság elvére is figyelemmel vitatta annak tisztességtelenségét. A kezelési költség az ügylet hosszú távú kezelése során a bank által nyújtott további szolgáltatások: a kapcsolatfelvétel, a bankfióki ügyintézés, a hitelkérelem összeállításában történő segítségnyújtás, a hitelképesség előzetes vizsgálata, a KHR nyilvántartásból történő adatlehívás, kockázatelemzés, a szerződéses dokumentáció előkészítése, az informatikai rendszerek használata, az adminisztrációs adatfeldolgozási és egyéb kiegészítő tevékenységek, továbbá a pénz bankszámlára átutalása, jóváírása, az ügylet nyomon követése, az egyes teljesítések elszámolása, a fennálló tartozásról történő időszakonkénti értesítések megküldése, a fogyasztó késedelme esetén történő kapcsolatfelvétel, valamint a folyamatos rendelkezésre állás ellentételezése, ezért nem ellenszolgáltatás nélkül felszámított költségelem.

- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 505.900 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 478.100 forint feljegyzett illetéket.
- [13] Tényként állapította meg, hogy az I. rendű felperes mint adós és az alperes mint hitelező 2006. szeptember 14-én CHF alapú, szabad felhasználású jelzáloghitel kölcsönszerződést kötöttek, melynek biztosítására ugyanezen a napon a felperes mint adós, II. és III. rendű felperesek jogelődje mint zálogkötelezett, és az alperes mint zálogjogosult jelzálogszerződést is aláírtak. A kölcsönszerződés I.1. pontja a kölcsön összegét 47.149 CHF összegben határozta meg, melyet a bank a 2. pont szerint a 240 hónap futamidőre nyújtott. Az első ügyleti év kezdő napja a kölcsön első folyósítását követő 15-e. A kölcsönszerződés II.1. pontja a kölcsön folyósításának napjaként a kölcsön forint vagy deviza számlára történő egyösszegű átvezetésének napját jelölte meg a 2. pontban előírt folyósítási feltételek maradéktalan teljesítését követő 8 munkanapon belül. A kölcsön teljes hiteldíj mutatója 8,3894% (III.1. pont). A kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a hirdetményben megállapított érték, a szerződéskötés időpontjában évi 5,25% tájékoztató jelleggel (III.3. pont).
- [14] A kölcsönszerződés III.4. pontja az ügyleti év első napján fennálló tőketartozás után számítottan 1,8% mértékű havi kezelési költség, a szerződés III.6. pontja folyósítási jutalék megfizetését írta elő. A szerződés IV. pontja a törlesztőrészlet számítására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.
- [15] A kölcsönszerződés VII. pontja a svájci frank klauzula körében rögzíti, hogy ha a CHF árfolyamának nagymértékű változása miatt - legalább 5%-os változás - (figyelembe véve az esetleges megváltozott ingatlanpiaci viszonyokat is) a biztosítékul nyújtott ingatlan értéke már nem lesz a bank számára kielégítő, mint biztosíték, akkor az adós köteles 30 napon belül a bank számára kielégítő pótfedezetet biztosítani (1. pont). A 2. pont rögzíti az adós kifejezett nyilatkozatát arról, hogy a banki felvilágosítást, amely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, megértette és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget.
- [16] A kölcsönszerződés VIII.13. pontjában az adós kijelentette, hogy a bank üzletszabályzatának, és hirdetményének rendelkezéseit megismerte, azokat magára nézve kötelezőnek fogadja el.
- [17] Az I. rendű felperes 2006. szeptember 14-én a személy adatait és a kölcsönszerződés adatait is feltüntető „Tájékoztató a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” megnevezésű nyilatkozatot írt alá, melynek 2. bekezdésében rögzítésre került, hogy a forint és a választott deviza átváltási aránya - árfolyama - a napi piaci mozgások hatására változhat, ezért felhívja a figyelmet, hogy az esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. A 3. bekezdés a finanszírozás előnyét taglalta, míg a 4. bekezdés szerint, ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás „ellenértéke”: a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztőrészleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges, tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséért több forintot kell megfelelő devizanemre átváltva felhasználnia. Az 5. és 6. bekezdés a hitel kamat változásának a deviza piaci kereslettel, a kamatszint változásával és a piac egyéb összetevőinek változásával való kapcsolatát elemezte. A 7. bekezdés rögzítette, hogy a bank nem tud felelősséget vállalni a piac kedvezőtlen alakulása miatt, és nem tudja az ebből adódó többletterhet átvállalni, különösen nem vállal olyan kötelezettséget, hogy tájékoztassa az adóst az

esetlegesen bekövetkező kedvezőtlen változásról, így a változások követése és az ehhez szükséges bármintézkedések az adóson múlik. Ez nem érinti a bank üzleti évenként kötelező tájékoztatási kötelezettségének teljesítését. A 8. bekezdésben az adós aláírásával igazolta, hogy a finanszírozásnak a kockázatairól világos tájékoztatást kapott, azt ismeri, és ennek ismeretében kívánja a hitelt felvenni.

- [18] Az ítélet jogi indokolása körében az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felek között az r.Ptk. 523. § (1) bekezdésében meghatározott kölcsönszerződés jött létre, melynek során az I. rendű felperes által aláírt, külön íven szövegezett tájékoztató megfelelt a 2/2014. PJE határozat, valamint az EUB C-51/17. számú ítélet 73., 74. pontjában foglalt követelménynek, ezért az r.Ptk. 209. § - 209/A. § (2) bekezdése szerinti tisztességtelenség nem volt megállapítható. Az alperes felhívta az adós figyelmét arra, hogy az esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés számára előre ki nem számítható többletköltséget okozhat, kifejtve ennek gazdasági mechanizmusát. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a kamatláb rendszeres időközönként változik és a kiválasztott devizanem mindenkor piaci viszonyaihoz fog igazodni, mely kamatszint különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát mutat.
- [19] A tájékoztatás tartalmát vizsgálva megállapította, hogy a pénzintézet kitért a devizanem árfolyamának és a kamat alakulásának a törlesztőrészekre gyakorolt hatására, mindezek kockázatára, annak jelentős voltára, az adós pedig kijelentette, hogy a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatával tisztában van és vállalja annak következményeit. Ebből megállapítható volt az egyértelmű és világos tájékoztatás, amely alapján a fogyasztó nem gondolhatta alappal azt, hogy az árfolyamkockázat nem valós, illetve az őt csak korlátozott mértékben terheli. Az átlagos fogyasztó számára felismerhető, világosan érthető volt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és annak nincs felső határa.
- [20] Ugyanakkor az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a felperesek nem tudták bizonyítani, hogy az írásos tájékoztatótól eltérő tartalmú tájékoztatást kaptak, amelyből az I. rendű felperes alappal gondolhatta, hogy az általa viselendő kockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége vagy bizonyos mértékben korlátozott. A meghallgatott tanúk (**B.né M. R. A., G. K.**) a konkrét szerződésre és az I. rendű felperesre nem emlékeztek, csupán általánosságban nyilatkoztak a banki gyakorlatról.
- [21] Az elsőfokú bíróság a forintkölcsönre történő átváltási kötelezettségre való felperesi hivatkozást a szerződés érvénytelensége tekintetében nem fogadta el, mivel a szerződés létrejötte után bekövetkező változások vagy mulasztások nem eredményezhetik a szerződés érvénytelenségét.
- [22] Nem látta megállapíthatónak azt sem, hogy a felek között befektetési ügylet jött volna létre, mivel a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdéi szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 5. § (1) és (2) bekezdésében tételesen felsorolt befektetési szolgáltatási és kiegészítő szolgáltatási tevékenységekbe a szerződés nem volt besorolható, annál is inkább, mert a perbeli esetben a bank biztosított pénzt az adós számára, nem pedig az adós pénzével végzett pénzügyi eszközre vonatkozó különböző műveleteket.
- [23] Az elsőfokú bíróság a szerződés r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiba ütközésének vizsgálata során az 1/2006. PJE határozat 1. pontjára is figyelemmel arra a következtetésre jutott, hogy a kölcsön tárgya meghatározott, ha akár forint összegben, akár deviza összegben kifejezett a

kölcsön összege, egyenértéke pedig pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített, vagy ennek hiányában a folyósításkor irányadó árfolyam figyelembevételével.

- [24] A jogegységi határozat 2. pontja szerint nem állapítható meg az érvénytelenség az r.Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontjába ütközés alapján sem, ha a szerződés kiszámíthatóan tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A szerződésnek nem érvényességi kelléke az átszámítási időpont naptár szerinti megjelölése, tekintettel arra, hogy ez utóbbi ipso iure a folyósítás napjával rögzül, az irányadó deviza átszámítási árfolyam pedig kellő meghatározottságot jelent. A kölcsönszerződés I.1., II.1., III.1., IV.1. pontjai a kölcsön összegét svájci frankban, a folyósítás napját a folyósítási feltételek teljesítésétől számított 8 munkanapon belüli időpontban meghatározta, a teljes hiteldíj mutatót, a kölcsön éves kamatlába összegét a szerződés rögzítette, a törlesztőrészletek pedig a szerződésben foglalt adatok és számítási mód szerint kiszámíthatók, ezért a szerződés semmissége nem volt megállapítható.
- [25] A kezelési költség tekintetében az alperes ellenkérelmében foglaltakat osztva kifejtette, hogy a kamat kizárólag a tőkeösszeg használatának ellenértéke, míg a hitelezés során számtalan olyan tényleges többlétszolgáltatást nyújtott a bank, melynek költségét a tőke- és kamattartozás nem fedezi, így a kölcsönszerződés III.4. pontjában rögzített kikötés nem tisztességtelen.
- [26] Az elsőfokú bíróság szerint alaptalanul hivatkoztak a felperesek arra, hogy a szerződéskötéskor a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásából eredően abban a téves feltevésben voltak, hogy a törlesztőrészletek a szerződés teljes időtartama alatt nem fogják meghaladni a bevizsgált jövedelmet és az ingatlanfedezet értékét. Ezzel szemben az r.Ptk. 210. § (1) bekezdésének, 236. § (1) bekezdésének, valamint a (2) bekezdés a) pontjának felhívását követően arra a következtetésre jutott, hogy a perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az I. rendű felperes a szerződéskötéskor tévedésben lett volna, a tájékoztatás elmaradása pedig önmagában a fél tévedését nem alapozza meg. A keresetlevél benyújtásáig eltelt időben a megtámadási határidőt a felperes már elmulasztotta.
- [27] Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet kereset szerinti megváltoztatását, a szerződés érvénytelenségének megállapítását, a szerződés érvényessé nyilvánítását, valamint az elszámolás eredményeként annak megállapítását kérték, hogy a tartozásuk 2020. február 27-én 7.228.948 forint. Másodlagosan továbbra is a szerződés III.4. pontja tisztességtelensége folytán a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítását kérték azzal, hogy a tartozásuk ebből kifolyólag 10.558.641 forint.
- [28] A kockázatfeltárás tisztességtelensége körében - megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataikat - továbbra is állították, hogy a tájékoztatás nem volt elégséges. Az ún. kockázatfeltáró nyilatkozat csupán a tájékoztatás megtörténtének a nyugtázását jelenti, de a szóbeli részletes tájékoztatást nem helyettesíti. Kellő tájékoztatás birtokába pedig a felperesek nem kötötték volna meg a deviza alapú szerződést.
- [29] Éreztették, hogy annak ellenére, hogy az alperes és ügyintézője speciális szakértelemmel rendelkezik, kockázatelemzésen alapuló, az árfolyamkockázat lényegére és a visszafizetendő összegre gyakorolt hatásra kiterjedő részletes tájékoztatást nem kaptak. A tanúvallomások is a hiányos tájékoztatást támasztották alá, amely a Kúria irányadó 2/2014. Polgári jogegységi határozatában, az EUB C-26/13., C-51/17., C-186/16. ítéletekben foglalt követelményeknek nem felelt meg. A kapott tájékoztatásból nem vonható le az a következtetés egy átlagos fogyasztó számára, hogy az árfolyamváltozásnak a törlesztőrészletekre milyen következményei lesznek, a svájci frank

árfolyamának óriási ugrása valójában milyen hatalmas kockázatot jelent, mindezt csak a pénzintézetek mérhették föl. A tájékoztatás nem megfelelősége körében egyedi ügyekben hozott bírósági határozatokra, a kockázatfeltáró nyilatkozattal szembeni elvárások körében a BDT2019. 4090 számú eseti döntésben foglaltakra hivatkoztak. A nem megfelelő tájékoztatás miatt az I. rendű felperes tévedésben volt, mely megtévesztés egyben tisztességtelen is.

- [30] Hangsúlyozták, hogy az érthetőség és világosság követelményének megítélésénél az irányelvnek és az azt értelmező ítéleteknek kell érvényesülniük elsődlegesen, nem az implementáció eredményeként megjelenő nemzeti szabályozásnak.
- [31] Kifogásolták, hogy a szerződéskötés időpontjában még érvényben volt intervenció sáv eltörlésére sem hívták fel a figyelmüket, mely szintén a tájékoztatás elmaradása körében értékelhető. Az alperes annak ellenére nem nyújtott megfelelő kockázatfeltáró tájékoztatást, hogy mint forward ügyleteket kötő pénzintézet, az árfolyam jövőbeni alakulását is figyeli, számolja és meg tudja becsülni, a megfelelő információt azonban a felperesek részére nem közvetítette.
- [32] A felperesek fellebbezésükben továbbra is hivatkoztak arra, hogy indokolt lett volna a fennálló kölcsöntartozás forintra átváltása az árfolyamok kedvezőtlen változása miatt, ennek elmulasztásával pedig az alperes megsértette az r.Ptk. 4. §-ba foglalt jóhiszeműség és tisztesség követelményét, melyből eredően a szerződés jóerkölcsbe ütköző.
- [33] Fenntartották állításukat, hogy a szerződés nem kölcsönszerződés az alperes szándéka szerint, mivel az pénzügyi tőzsdéi befektetésre irányuló szerződés a teljes kockázat felperesre hárításával, mely megvalósítja egyúttal a tisztességtelenséget és a jóerkölcsbe ütközést is.
- [34] Az r.Hpt. 213. § a), b), c) és e) pontjával kapcsolatos semmisségi keresetükben foglaltakat megismételve továbbra is állították, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza a kölcsön összegét, így a szerződés tárgyát, az átszámítási árfolyamot sem, emiatt a törlesztések sem számíthatók ki. Sérelmezték, hogy az alperes az általa alkalmazott árfolyamot a saját üzletpolitikája és érdeke szerint egyoldalúan változtathatta meg, amely szintén nem átlátható, nem kiszámítható, nem érthető, ezért tisztességtelen és jóerkölcsbe ütközik. Kifogásolták, hogy a kölcsönszerződés a folyósítás időpontját sem tartalmazza, az ügyleti kamatláb a felek előtt a kölcsön aláírásakor sem volt ismert. Mindebből következik, hogy a kölcsönszerződés az 1/2016. PJE rendelkezései értelmében is az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjába, illetve az r.Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközik, ezért semmis.
- [35] A kezelési költség tisztességtelenségére irányuló hivatkozásukat is megismételték, miszerint az ellenszolgáltatás nélkül került felszámításra, és amúgy is aránytalanul nagy a teljes tőkeösszegre vetített mértéke.
- [36] Az EUB C-118/17. számú ítéletre utalva hangsúlyozták, hogy az uniós joggal ellentétesek a 2014. évi DH törvények, mert kizárják az árfolyamkockázattal kapcsolatos tisztességtelen szerződési feltételt tartalmazó deviza alapú kölcsönszerződés visszamenőleges hatályú megsemmisítését.
- [37] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Az árfolyamkockázat felperes általi viselésének tisztességtelensége körében a 6/2013. PJE határozat 1. és 3. pontja, valamint a 2/2014. PJE határozatban foglaltak kifejtésével továbbra is hangsúlyozta, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó konkrét és egyedi tájékoztatás megtörténtét és tartalmát a csatolt devizakockázati tájékoztatóval bizonyította, mely világosan és érthetően

tartalmazza az árfolyamváltozás lehetőségét, annak a törlesztőrészletre gyakorolt hatását. A tájékoztatóból egyértelműen felismerhető, hogy az árfolyam felső határ nélkül változhat, melyből eredő kockázat korlátozás nélkül a fogyasztót terheli. A tájékoztató szövege utal arra, hogy az ügyfél a kölcsönszerződést a tájékoztatás ismeretében írta alá, tehát a kockázatfeltárás megelőzte annak aláírását.

- [38] A BH2019. 84-es számú eseti döntésre, valamint a C-51/17. számú EUB ítéletben foglaltakra utalva kiemelte, hogy a felperes az írásos kockázatfeltárással szemben ellenbizonyítást folytatott, mely nem vezetett eredményre, a meghallgatott tanúk a szerződéskötés körülményeire nem emlékeztek, és nem erősítették meg a felperes valótlan állításait.
- [39] A felperes által hivatkozott egyes eseti döntések kapcsán rámutatott arra, hogy azok egyrészt ellentétesek a Kúria BH-ként publikált gyakorlatával, másrészt más tényálláson alapulnak, így nem vehetők figyelembe.
- [40] A szerződés forintosításával kapcsolatos felperesi hivatkozás kapcsán ismételten rámutatott, hogy a szerződés érvénytelenségére az alperes későbbi magatartása nincs kihatással, a pacta sunt servanda elvből következően pedig az alperes egyoldalúan nem is módosíthatta a szerződést.
- [41] A burkolt befektetési szerződés létét továbbra is vitatta a 6/2013. PJE határozat 3. pontjában foglaltak felhívásával. Annak, hogy a bank devizahiteles tevékenysége finanszírozására a forrást hogyan biztosítja, az az adott ügyfél konkrét kölcsönszerződése vonatkozásában jogi relevanciával nem bír, érvényességét nem érinti. Fogalmilag kizárt azonban, hogy a bank és az ügyfél között befektetési szolgáltatási jogviszony jöjjön létre, mivel a deviza alapú kölcsönszerződés esetén a bank pénzt biztosít valamilyen célra, nem pedig az ügyfél pénzével végez valamilyen pénzügyi eszközre vonatkozó műveletet.
- [42] Az ellenkérelmében foglaltakat megismételve állította, hogy a kölcsönszerződés összege meghatározott a Kúria 6/2013. PJE határozat indokolásában foglaltak szerint, mivel a szerződés I.1. pontja rögzíti a szerződés tárgyát CHF összegben. A törlesztőrészlet az esedékességkor kiszámítható, mert az ehhez szükséges adatokat a szerződés tartalmazza, ami elegendő. A folyósítás pedig nincs összefüggésben a szerződés kötelező tartalmi elemeivel. Mindebből következően a szerződés az r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja alapján nem tisztességtelen.
- [43] Az árfolyam változásának tisztességtelensége körében vitatta, hogy az árfolyamokat maga változtatja önkényesen, mivel azok a napi piaci mozgások hatására változnak a kereslet és kínálat függvényében. Tisztességtelen azonban csak szerződéses rendelkezés lehet, valamely tevékenység tisztességtelensége nem értelmezhető.
- [44] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéletábra teljes terjedelmében vizsgálta felül [r.Pp. 228. § (4) bekezdés].
- [45] A fellebbezés alaptalan.
- [46] Az elsőfokú bíróság a tényállást nagyrészt megfelelően rögzítette a szerződés fontosabb rendelkezései ismertetésével, azt az ítéletábra kiegészíti a kölcsönszerződés VIII.14. pontjával, amely értelmében a szerződés elválaszthatatlan részét képezi az üzletszabályzat, valamint a hirdetmény. A kamatok, díjak, jutalékok és költségek cím alatt az üzletszabályzat 10.1. pontja rögzíti, hogy az ügyfél a bank teljesítése során annak érdekében igénybe vett közreműködők által végzett egyes szolgáltatásokért kamatot, jutalékot, költséget, illetve díjat fizet. A 10.2. pont utal

arra, hogy a szerződésben nem rendezett szolgáltatás ellenértékét a bank a mindenkor hatályos hirdetményében, a vonatkozó általános szerződési feltételeiben és az üzletszabályzatában teszi közzé. A 10.3. pont rögzíti, hogy a szolgáltatás teljesítése során felmerülő költségek - különösen a postaköltségek, külföldi bankok által a megbízás teljesítésével kapcsolatban felszámított költségek, a telefon, telefax, telex, másolás, valamint csekk vagy váltóóvás költségei, az esetleges hatósági eljárás költségei és illetékek, a közjegyzői eljárás költségei, a közreműködő igénybevételének költségei, az értékbecslés költségei, illetve az egyéb költségek - az ügyfelet terhelik.

- [47] Az így kiegészített tényállásra tekintettel megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok helyes és okszerű értékelésével, a kialakult ítélkezési gyakorlatot is figyelembe véve helyes döntést hozott, melynek során a Kúria jogegységi határozatait és az EUB értelmező ítéleteit is helyesen alkalmazta. Döntésével és kifejtett indokaival az ítélet tábla maradéktalanul egyetértett.
- [48] A fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá.
- [49] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás megfelelt a Kúria 6/2013. és 2/2014. Polgári jogegységi határozatában, illetve az EUB irányadó ítéleteiben (C-51/17.) foglalt követelményeknek. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelőségével több, az Európai Unió Bírósága által hozott ítélet is foglalkozott (EUB C-26/13., EUB C-186/16., EUB C-227/18.).
- [50] Ezek figyelembevételével sem foghat helyt az a felperesi álláspont, hogy az írásbeli tájékoztatás nem helyettesíti a szóbeli kockázatfeltárást, és csak utóbbi teheti világossá és érthetővé az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó feltételt. A hitelező bármilyen formában eleget tehet tájékoztatási kötelezettségének, az r.Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése, illetve a 2/2014. Polgári jogegységi határozat éppen az írásbeli kockázatfeltárási nyilatkozat útján történő tájékoztatást tekinti elsődlegesnek. A jogegységi határozat értelmében ugyanis, ha a fogyasztó a jogszabály által előírt tájékoztatást megkapta, a kockázatfeltárási nyilatkozatot aláírta, akkor azt - az ellenkező bizonyításáig - úgy kell értékelni, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terhelő volta számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie. Ha tehát az adós által aláírt kockázatfeltárási nyilatkozat megfelelő tartalmú, nincs szükség semmilyen további szóbeli tájékoztatásra. Ilyen esetben a szóbeli tájékoztatásnak csak akkor lehet jelentősége, ha a fogyasztó az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről a pénzügyi intézmény képviselőjétől szóban az írásbelitől eltérő tartalmú konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlannak bizonyult tájékoztatást kapott.
- [51] Ebben a körben okszerűen mérlegelte az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat, így különösen a meghallgatott **B.né M. R. A.** és **G. K.** tanúk vallomását, akik a konkrét szerződéskötésre nem emlékeztek, csupán az általános gyakorlatot mutatták be és említették ebben a körben, hogy az árfolyamkockázatra szóban is felhívták a szerződést kötő ügyfelek figyelmét. A felperesek téves szóbeli tájékoztatásra vonatkozó állítását azonban nem tudták alátámasztani. A 2/2014. Polgári jogegységi határozat értelmében a nem megfelelő tájékoztatás tényét és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető, a fogyasztónak kell bizonyítania, így a bizonyítás sikertelensége a felperesek terhére esik.
- [52] A 6/2013. PJE határozat indokolásának III.3. pontja megköveteli nem csak az árfolyamkockázat, hanem annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatása ismertetését is. A tájékoztatás azonban nem

terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

- [53] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az adott esetben a felperes részére a megfelelő tájékoztatás megtörtént részben a támadott VII.2. ponttal, részben pedig a felperes által sem vitatottan a szerződéskötést megelőzően aláírt árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatóval. A kockázatteltáró nyilatkozat tartalmából a fogyasztó I. rendű felperes számára egyértelműen megállapítható volt, hogy az árfolyamváltozás mit jelent, annak mi a mechanizmusa, és kitűnik belőle a törlesztőrészletre gyakorolt hatása is, mivel tartalmazza, hogy amennyiben a finanszírozás devizanemének esik az árfolyama, úgy csökken a finanszírozás ellenértéke, ha pedig nő az árfolyam, akkor növekszik ugyanez az ellenérték, és a tőke és kamatai megfizetéséhez, azaz a törlesztőrészletekhez magasabb forintösszeg szükséges. Utalást tartalmaz a tájékoztató arra is, hogy a bank a piac kedvezőtlen alakulásának a többletterhei tekintetében nem tud felelősséget vállalni, azt nem vállalja át.
- [54] Figyelemfelhívást tartalmaz továbbá arra, hogy az árfolyam a napi piaci mozgások hatására változhat. Az a megfogalmazás, hogy előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okoz a napi árfolyammozgás, arra utal, hogy a kockázat korlátlan, nincs felső határa. Ez a figyelemfelhívó megfogalmazás tartalmában is nem csak jelentéktelen változást vetít előre, hanem magában hordozza a fogyasztóra esetleg gazdaságilag is jelentős terhet jelentő nagymértékű változást, amely szintén a korlátatlanságot jelenti.
- [55] Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy az árfolyamkockázat körében a tévedésre, megtévesztésre hivatkozás alaptalan, hiszen nincsen adat arra, hogy az írásbelitől eltérő, megtévesztő tájékoztatást kapott volna az I. rendű felperes a szerződéskötéskor. Ha mégis tévedés lett volna, a törlesztéskor felismerhette a megtévesztést, mely esetben az r.Ptk. megtámadási jogot biztosít, a megtámadásra nyitva álló határidőt azonban a felperesek elmulasztották.
- [56] A felperesek számtalan egyedi ügyre történő hivatkozása nem releváns a fellebbezés elbírálása során, ahogyan a BDT2019. 4090 számú határozat sem, hiszen ezek más pénzintézetek eltérő tartalmú szerződéseit vizsgálták, a BDT pedig az adott ügyben megjelenő tájékoztatás körében rögzíti a tájékoztatási elemek megfelelőségét.
- [57] Az intervenció sáv eltörléséből eredő figyelemfelhívás elmaradása okozta információhiány sem eredményezhette a szerződés tisztességtelenségét részint azért, mert az intervenció sáv a forint/euró árfolyam viszonylatára vonatkozott és a svájci frankra nem terjedt ki, másrészt az intervenció sáv későbbi eltörlése a szerződés megkötésekor az érvényességre kihatással nem lehet.
- [58] Tévesen hivatkoztak a felperesek a szerződés r.Ptk. 200. § (2) bekezdése miatti semmisségére a tájékoztatás elmulasztása körében, mivel ennek fennállása sem eredményezi a 6/2013. PJE határozat III.2.b) pontjára figyelemmel a szerződés érvénytelenségét jóerkölcsbe ütközés folytán. A nem megfelelő tájékoztatás, illetőleg a tájékoztatás elmaradása az r.Ptk. 209. - 209/A. § (2) bekezdése szerinti tisztességtelenségből fakadó semmisséget eredményezhetne.
- [59] A felperesek fellebbezésükben megismételték az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozataikat a kölcsöntartozás forintra átváltása körében, melynek kapcsán az r.Ptk. 4. §-ára és a 200. § (2) bekezdésére hivatkoztak. Megismételték továbbá a befektetési szerződéssel kapcsolatos álláspontjukat is, melyeket az elsőfokú bíróság megfelelően értékelt és indokolt az elsőfokú ítéletben, azzal az ítéltábla egyetért, ezért azok megismétlését mellőzi.

- [60] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő szerződéses kitéléről szóló tájékoztatás a 2/2014. PJE határozatban és a C-51/17. EUB döntésben foglaltaknak megfelel, így a bank a tájékoztatási kötelezettségének a jogszabályi rendelkezések szerint eleget tett. Ezért az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelensége körében helyes döntést hozott, a szerződés érvénytelensége ebből az okból nem volt megállapítható.
- [61] A fellebbezés az r.Hpt. 213. §-ára alapított érvénytelenségi okok esetében nem tartalmazott új, az elsőfokú eljárásban elő nem adott érvet. Ezeket az elsőfokú ítélet indokolása megfelelően és helytállóan értékelte. Az elsőfokú bíróság helyesen tért ki arra, hogy a felek megállapodása hol és milyen módon rögzíti a szerződés tárgyát, a THM-et, az ügyleti kamatot, a törlesztő részletek összegét, számát és esedékességét, valamint milyen módon tartalmazza kiszámíthatóan mindezeket. Jogértelmezése megfelel a jogszabályoknak és a hivatkozott 6/2013. és 1/2016. Polgári jogegységi határozatban foglaltaknak.
- [62] A kezelési költséggel kapcsolatban is helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a kikötés tisztességtelenségét érdemben vizsgálta.
- [63] A C-621/2017. számú ítélet 1. és 2. pontjai egyértelművé teszik, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-ei 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének második bekezdését és 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, nem kívánja meg, hogy a fogyasztói kölcsönszerződésben foglalt egyedileg meg nem tárgyalt, az alapügy tárgyához hasonló szerződési feltételekben, amelyek a fogyasztót terhelő kezelési költség és folyósítási jutalék összegét, azok kiszámítási módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározzák, az érintett összegek ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást részletezzék.
- [64] Az ítélet 43. pontja úgy rendelkezik, hogy az ítélkezési gyakorlatból nem következik, hogy a hitelező köteles arra, hogy az érintett szerződésben részletezze a költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást. Fontos azonban, hogy a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege a szerződés egészéből észszerűen érthető vagy levezethető legyen. Ezen túl a fogyasztónak képesnek kell lenni annak ellenőrzésére, hogy nincs-e átfedés a különböző költségek vagy az azok ellenében nyújtott szolgáltatások között.
- [65] A 48. pont értelmében a nemzeti bíróság feladata, hogy meghatározza az adott tényállási körülményekre tekintettel azt, hogy az ilyen feltétel megfelel-e a jóhiszeműség, az egyensúly és az átláthatóság irányelvben támasztott követelményének. A jóhiszeműség követelményének esetleges megsértését és a fogyasztó kárára kialakult jelentős egyenlőtlenség esetleges fennállását vizsgálni kell az átláthatóság körében (49. pont), és figyelemmel kell lenni arra, hogy méltányos eljárás esetén egyedi tárgyalást követően elfogadta volna-e a feltételt a fogyasztó (50. pont). A jelentős egyenlőtlenség esetleges fennállása vizsgálata során annak van jelentősége, hogy a szerződési feltétel korlátozza-e a fogyasztó jogát vagy olyan további kötelezettséggel terheli, amelyet a nemzeti jogszabályok nem írnak elő (51. pont).
- [66] A felperesek állításával szemben az alperes a kezelési költség ellentételezéseként nyújtott szolgáltatást, melyet az üzletszabályzat 10.1., 10.2., 10.3. pontjai is alátámasztanak. Önmagában a kezelési költség százalékos meghatározása sem sérti az arányosság elvét tekintettel arra, hogy az annak ellentételezéseként nyújtott banki szolgáltatások mértéke nem határozható meg pontosan és

nem bontható le egyenként szerződésekre, így nem tisztességtelen a kezelési költség kölcsönösszegre vetített százalékos arányban történő meghatározása, különösen a szerződésben meghatározott 1,8 %-os mértékre figyelemmel. Erre tekintettel a felperesek kezelési költséggel összefüggésben előterjesztett fellebbezése alaptalan.

- [67] A felperesek fellebbezésükben tévesen értelmezték a jogszabályokat, amikor arra hivatkoztak, hogy a tisztességtelenségéből fakadó érvénytelenség esetén a magyar jogszabályok az uniós joggal ellentétesen a szerződésnek a megkötésére visszamenőleges hatályú érvénytelenné nyilvánítását nem teszik lehetővé. Ezzel szemben mind a 2014. évi DH törvények, mind pedig az r.Ptk. rendelkezései helyes értelmezésén alapuló bírósági gyakorlat egy fennálló tisztességtelenség esetén a szerződés érvénytelenségét a szerződéskötés időpontjára visszamenőleges hatállyal állapítja meg a jogszabályoknak megfelelően.
- [68] Az árfolyamkockázat tisztességtelensége, illetőleg az r.Hpt. 213. §-a körében a felperesek által hivatkozott érvénytelenség, továbbá a kezelési költség tisztességtelensége és ebből eredően a kölcsönszerződés részleges érvénytelensége a fentiek szerint nem volt megállapítható, ezért a Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét az r.Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokainál fogva hagyta helyben.
- [69] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a felperesek az r.Pp. 78. § (1) bekezdése és 82. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét az ítéltábla a jogi képviselő által kifejtett tevékenység figyelembevételével, mérlegeléssel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint állapította meg. A feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére a felperesek a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek.

Budapest, 2021. február 24.

. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

dr. Szunyogh Zsófia s.k.
előadó bíró

dr. Csonka Balázs s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: